
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Иске Мурзиха авылы

КАРАР

№ 14

2024 елнын 12 нче декабре

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге Башкарма комитетының «муниципаль программаны раслау турында " 2019 елнын 25 июнендәге 20 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында "2019-2026 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының" Мурзиха авыл жирлеге " муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү»

«Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елнын 24 июлендәге 209 номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге Башкарма комитетының «муниципаль программаны раслау турында " 2019 елнын 25 июнендәге 20 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында "2019-2026 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының" Мурзиха авыл жирлеге " муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү»

1.1. Карар исемен түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

"Муниципаль программаны раслау турында «2019-2027 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү»;

1.2. Муниципаль программаны расларга муниципаль берәмлекнең кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл жирлегендә 2019-2027 елларга кушымтада бирелә торган яңа редакциядә.

2. Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына (Э.и.

Садыйкова) 2018-2027 елларга Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа чараларын агымдагы финанслау исәбенә башкару өчен бюджет ассигнованиеләрен карауны тәкъдим итәргә.

3. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Житәкче

И. Р. Гаделшин

Карарга 1 нче кушымта
Мурзиха районы башкарма комитеты
Мурзиха авыл жирлеген
территорияләре
Алабуга муниципаль районы
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
23.12. 2024 ел № 14

Муниципаль программа
"МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКНЕҢ КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫК
СУБЪЕКТЛАРЫН ҮСТЕРҮ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ "МУРЗИХА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ"
2019-2027 ЕЛЛАРГА»

Паспорт"Муниципаль программаны раслау турында «2019-2027 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү»;

Программа Исеме	Паспорт"Муниципаль программаны раслау турында «2019-2027 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү»;
Программаның Заказчысы	АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ МУРЗИХА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
Программаны төп эшләүчеләр	АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ МУРЗИХА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p>Максат: финанс ресурсларынан файдалану мөмкинлеген киңәйтү, КУЭ муниципаль ярдәм инфраструктурасын үстерү исәбенә конкурентлык мөхитен булдыру өчен кече һәм урта эшкуарлык субъектларын (алга таба – КУЭ) үстерүгә ярдәм итү.</p> <p>бурыч</p> <ul style="list-style-type: none"> - муниципаль берәмлектә эшкуарлыкны үстерү өчен уңайлы мөхит булдыру; икътисади актив эшкуарлар сыйныфын булдыруга ярдәм итү; - кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын үстерү; - кече һәм урта эшкуарларның кирәкле ресурсларга (жир, биналар, электр/газ/жылылык/суүткәргеч челтәрләргә тоташтыру, жиһазлар, мөлкәт һ. б.), шул исәптән нәтижәсез файдаланыла торган муниципаль мөлкәتكә керү системасын яхшырту; - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру; - федераль, республика һәм жирле бюджетның салым керемнәрендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары салымнары өлешен арттыру; муниципалитет икътисадында эшләүчеләрнең гомуми санында Кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүчеләрнең өлешен арттыру;

Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2019-2027 еллар										
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары	<p>Программаны финанслау чыганақларына авыл жирлеге бюджеты акчалары һәм бюджеттан тыш чыганақлар акчалары керә.</p> <table border="1" data-bbox="743 275 1448 905"> <thead> <tr> <th data-bbox="743 275 1166 386">Финанслау чыганақлары</th> <th data-bbox="1166 275 1448 386">Финанслауның гомуми суммасы, мең сум</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="743 386 1166 422">Федераль бюджет</td> <td data-bbox="1166 386 1448 422">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="743 422 1166 462">республика бюджеты</td> <td data-bbox="1166 422 1448 462">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="743 462 1166 831">авыл жирлеге</td> <td data-bbox="1166 462 1448 831"> 2019 – 1,0 2020 – 1,0 2021 – 1,0 2022 – 1,0 2023 - 1,0 2024 - 1,0 2025 -1,0 2026 – 1,0 2027 – 1,0 </td> </tr> <tr> <td data-bbox="743 831 1166 905">бюджеттан тыш чыганақлар ТМП чаралары</td> <td data-bbox="1166 831 1448 905">-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Финанслау күләмнәре фаразланган характерда һәм ел саен төзәтелергә тиеш.</p>	Финанслау чыганақлары	Финанслауның гомуми суммасы, мең сум	Федераль бюджет	-	республика бюджеты	-	авыл жирлеге	2019 – 1,0 2020 – 1,0 2021 – 1,0 2022 – 1,0 2023 - 1,0 2024 - 1,0 2025 -1,0 2026 – 1,0 2027 – 1,0	бюджеттан тыш чыганақлар ТМП чаралары	-
Финанслау чыганақлары	Финанслауның гомуми суммасы, мең сум										
Федераль бюджет	-										
республика бюджеты	-										
авыл жирлеге	2019 – 1,0 2020 – 1,0 2021 – 1,0 2022 – 1,0 2023 - 1,0 2024 - 1,0 2025 -1,0 2026 – 1,0 2027 – 1,0										
бюджеттан тыш чыганақлар ТМП чаралары	-										
3. Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре һәм программаның нәтижәлелек күрсәткечләре	<ul style="list-style-type: none"> - тулаем алганда кече һәм урта предприятиеләр санын арттыру; - мәшгуль халык санын арттыру кече һәм урта предприятиеләрдә; - шәхси эшмәкәрләр санын арттыру; - кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең уртача айлык хезмәт хақы дәрәжәсен арттыру; - авыл жирлеге бюджетында эшкуарлык субъектларыннан салымнар һәм башка түләүләрнең чагыштырма күләмен арттыру. 										

1. Программаны гамэлгә ашыру өлкәсенә, проблемаларга һәм аларны хәл итү юлларына Характеристика

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Алабуга муниципаль районының, шулай ук Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл жирлегенең дәүләт сәясәтенең аерылгысыз өлеше һәм төбәкнең социаль-иқтисадый үсешенең өстенлекле юнәлешләреннән берсе булып тора.

Бүгенге көндә Алабуга муниципаль районында, шулай ук Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл жирлегендә эшкуарлыкны үстерүгә эшкуарлыкка ярдәм итүнең булдырылган инфраструктурасы ярдәм итә:

1) Чаллы шәһәре һәм «Кама арьягы»регионы Сәүдә-сәнәгать палатасы вәкиллеге;

2)»Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы " ДБУ;

3) Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе вәкиллеге;

4) Алабуга муниципаль районы эшкуарлар Советы;

5) юридик консалтинг, аудитор һәм белем бирү хезмәтләре күрсәтүче оешмалар.

Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл жирлегендә бүгенге көндә кече һәм урта бизнесны үстерүнең түбәндәге проблемалары бар:

1) норматив-хокукый базаның камил булмавы, салым салу системасын гадиләштерү һәм оптимальләштерү кирәклегенә;

2) бер яктан, ресурслардан ирекле файдалану мөмкинлегенә бирә торган, ә икенче яктан – база белемнән ала алырлык эш башлаучы эшкуарларны комплекслы озата баруның житешсезлегенә;

3) югары ставкалар һәм, кагыйдә буларак, залог белән житәрлек тәмин ителмәү аркасында әйләнеш капиталын тулыландыруга банк кредитларыннан файдалану мөмкинлегенә житмәү;

4) кече һәм урта эшкуарлык субъектларының күп кенә житәкчеләренен, шулай ук шәхси эшкуарларның хокукый, финанс, салым законнары мәсьәләләрендә әзерлек дәрәжәсенен түбән булуы;

5) кече һәм урта эшкуарлык субъектларының кече һәм урта эшкуарлар тарафыннан базар әйләнешенә жәлеп ителергә мөмкин булган ресурслар, шул исәптән эре предприятиеләренен производство майданнарының һәм технологик жиһазларының артып китүе турындагы мәгълүматка керүнен чикләнүе;

6) кече һәм урта эшкуарлык субъектларыннан социаль проблемаларны хәл итү һәм, беренче чиратта, халыкны эш белән тәмин итү өчен житәрлек файдаланмау;

7) бизнес – инициативаларның саны житәрлек түгел;

8) бизнесны стимуллаштыру инструментларының саны житәрлек түгел.

Үткәреп сораптыруларга караганда, эшмәкәрләренен финанс ресурсларына керү проблемасы әһәмияте буенча беренче урында тора.

Шуңа бәйле рәвештә кече һәм урта бизнеска региональ һәм дәүләт ярдәме системасы белән бәйләп кече һәм урта эшмәкәрлеккә комплекслы муниципаль ярдәм системасын булдыру зарур.

Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләгәндә фермер хужалыкларын үстерүгә, авыл туризмын үстерүгә һәм эшкәртү производстволарына күбрәк игътибар бирергә кирәк.

Авыл җирлекләрендә халыкны эш белән тәмин итү мәсьәләсе кискен тора. Халыкның үз бизнесында мәшгульлеген тәмин итү эшсезлек проблемаларын хәл итүнең һәм төбәкнең кеше капиталы потенциалын гамәлгә ашыруның мөһим чыганагы булып тора.

2020 - 2024 елларга әлеге программаны эшләү һәм эшкуарлыкны үстерү буенча бурычларны программа-максатчан ысул белән хәл итү зарурлығы берничә объектив факторга бәйле:

1) программа максатларының һәм бурычларының социаль-иқтисадый үсеш фаразлары һәм программалары, Алабуга муниципаль районы һәм Мурзиха авыл җирлеге норматив актларында билгеләнгән өстенлекле бурычлар белән килештерелү зарурлығы;

2) кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү сәясәтен гамәлгә ашыру чараларының булмавы;

3) эшсезлекнең үсүенә бәйле социаль-иқтисадый вәзгыятьнең катлаулылығы;

4) Татарстан Республикасының төрле шәһәрләрендә кече эшкуарлыкка ярдәм итүнең һәм аны үстерүнең муниципаль максатчан программаларын гамәлгә ашыруда булган уңай тәҗрибә.

Әлеге Программа Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының 2026 елга кадәр һәм киләчәктә 2030 елга кадәр социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе максатларына һәм бурычларына туры килә (Алабуга муниципаль районы Советының 13.09.2016 N 90 карары белән расланган).

Программа чаралары Мурзиха авыл җирлегенә төп стратегик максатына ирешергә мөмкинлек бирәчәк – административ киртәләргә киметү, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын үстерү исәбенә бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тудыру.

Ачыкланган проблемаларны кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары ресурсларын жәлеп итеп, федераль, региональ һәм муниципаль хакимият органнары мөмкинлекләреннән файдаланып, системалы яқын килү кысаларында гына хәл итәргә мөмкин. Яшьләргә эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү, кадрлар потенциалын саклап калу өчен тулаем регион һәм аерым муниципаль берәмлекләр дәрәжәсендә кадрлар әзерләүнең комплекслы программасын гамәлгә ашырырга кирәк.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының һәм хакимият органнарының ресурсларын һәм мөмкинлекләрен берләштерү кече һәм урта бизнес өчен

актуаль булган проблемаларны комплекслы хэл итэргэ һәм икътисадның бу секторын үстерүне тээмин итэргэ мөмкинлек бирэ.

Кече һәм урта эшкуарлык проблемаларын нәтижәле хэл итү өчен бер үк вакытта озак сроклы финанс ресурслары алуда, кадрлар эзерләүдә, эш башлаучы эшкуарларны майданнар һәм старт капиталы белән тээмин итү мәсьәләләрен хэл итүдә ярдәмне тээмин итә торган комплекслы алым кирәк. Элеге Программа шундый комплекслы алымны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән дә инде.

Күрсәтелгән проблемаларны программ-максатчан ысуллар белән хэл итү зарурлыгы «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 24.07.2007 № 209-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән. Программа күрсәтелгән закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру максатыннан эшләнгән һәм регионда кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өлкәсендә дүлэт сәясәтен гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән.

2. Программаның максаты, бурычлары, төп чараларын тасвирлау, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программаның Максаты – финанс ресурсларыннан файдалануны киңәйтү, КУЭ муниципаль ярдәме инфраструктурасын үстерү исәбенә конкурентлык мохите булдыру өчен кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүгә ярдәм итү.

Программаның Бурычлары:

- муниципаль берәмлектә эшкуарлыкны үстерү өчен уңайлы мохит булдыру;

- икътисадый актив эшкуарлар сыйныфын булдыруга ярдәм итү;

- кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын үстерү;

- кече һәм урта эшкуарларның кирәкле ресурсларга (жир, биналар, электр/газ/жылылык/суүткәргеч челтәрләргә тоташтыру, жиһазлар, мөлкәт һ. б.), шул исәптән нәтижәсез файдаланыла торган муниципаль мөлкәткә керү системасын яхшырту;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру;

- жирле бюджетның салым керемнәрендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары түлэгән салымнарның өлешен арттыру;

- район икътисадында эшләүчеләрнең гомуми санында Кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүчеләрнең өлешен арттыру;

Программаны гамәлгә ашыру 2019-2027 еллар дәвамында гамәлгә ашырылачак, программаны гамәлгә ашыру чорында мәгълүмати һәм матди ресурсларны берләштерү, үсеш нокталарын һәм өстенлекле юнәлешләрне билгеләү, хокукый актларга төзәтмәләр кертү, программаны нәтижәле гамәлгә ашыруга комачаулый торган административ киртәләрне бетерү гамәлгә ашырылачак, шулай ук программаның төп чараларын гамәлгә ашыру, кече һәм урта бизнеска ярдәм итү инфраструктурасын булдыру, керү мөмкинлеген

киңәйтү гамәлгә ашырылачак.кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс һәм мәгълүмат ресурсларына.

Программаның төп чараларына Характеристика

Программа чаралары программаның төп максатыннан һәм бурычларыннан чыгып билгеләнде. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү нигезендә аның субъектларының мөрәжәгать итү тәртибе ята. Мөрәжәгатьләрне карау вакыты-30 көн, моңа расланган административ регламентлар нигезендә дәүләт яисә муниципаль хезмәтләр күрсәтү турындагы гаризаны карау очраklары керми.

Программа чаралары түбәндәге юнәлешләр буенча структуралаштырылды:

1. Эшмәкәрлекне үстерү өчен уңайлы мохитне өйрәнү һәм формалаштыру.

Өлеге чаралар төркеме маркетинг тикшеренүләре уздыруны, шулай ук кече һәм урта бизнес үсешен мониторинглауны һәм анализлауны күздә тоту, шул исәптән:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларының социаль-иқтисадый үсешен анализлау һәм фаразлау;

2) эшкуарлыкны үстерү мониторингы;

3) муниципаль берәмлекнең кече һәм урта эшкуарлык субъектлары реестрын төзү;

4) Кече эшкуарлыкка муниципаль ярдәм өлешендә норматив хокукый актларны мониторинглау;

5) эшкуарларның эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда килеп чыга торган кыенлыklарны, шулай ук административ киртәләрне мониторинглау;

6) муниципаль берәмлек предприятиеләрендә файдаланылмый торган житештерү мәйданнарының мәгълүмат базасын мониторинглау;

7) урта һәм кече эшкуарлык өлкәсендә маркетинг тикшеренүләре үткәру;

8) халыкны көнкүреш хезмәтләре белән тәмин итүне анализлау, халыкның өлеге төр хезмәтләр белән тәмин ителешен арттыру эшләрен оештыру.

Өлеге төркем чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәге төп нәтижәләргә ирешү планлаштырыла:

1) кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүне тоткарлый торган проблемаларны һәм киртәләрне ачыклау;

2) норматив хокукый актларны актуальләштерү;

3) административ киртәләрне киметү;

4) муниципаль берәмлек товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә ихтыяжны билгеләү.

2. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына жир-мөлкәт ярдәме күрсәтү

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын барлыкка китерүче КУЭ субъектларына һәм оешмаларга мөлкәти ярдәм күрсәтү «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында»

21.01.2010 ел, №7-ТРЗ ТР Законы нигезендә түләүле һәм МСП субъектларына һәм кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга биләүгә һәм (яисә) файдалануга тапшыру өчен билгеләнгән муниципаль мөлкәтнең, шул исәптән жир кишәрлекләренен, биналарның, төзелмәләренен, корылмаларның, торак булмаган биналарның, жиһазларның, машиналарның, механизмнарның, жайланмаларның, транспорт чараларының, инвентарьның, инструментларның түләүсез нигезендә яисә ташламалы шартларында. Бу вакытта әлеге мөлкәт максатчан билгеләнеш буенча файдаланылырга тиеш.

Кече һәм урта эшкуарлыкның инфраструктура объектларыннан файдалана алуын тәмин итү максатларында:

- эшкуарларга биләүгә һәм (яисә) файдалануга тапшыру өчен билгеләнгән муниципаль мөлкәт (шул исәптән жир кишәрлекләре) исемлеген төзөргә (исемлеккә кертелгән мөлкәт КУЭ проектларын финанслауга кредит ресурстарын жәлеп итү өчен залог фонды буларак файдаланылырга мөмкин);

- муниципаль мөлкәтне, шул исәптән жир кишәрлекләрен кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмаларга биләүгә һәм (яисә) файдалануга тапшыру тәртибен эшләргә.

3. Кадрлар әзерләү, яңадан әзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм

Кече эшмәкәрлек субъектлары һәм кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм инфраструктурасы кадрларын әзерләү, яңадан әзерләү, аларның квалификациясен күтәрү түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру аша планлаштырыла:

- семинарлар, конференцияләр оештыру һәм үткөрү;
- өлкән мәктәп укучылары өчен кызыксыну буенча түгәрәкләр оештыру; кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмати маддәләрне ММЧда урнаштыру;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмати материаллар эшләү һәм әзерләү;

4. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация һәм хокукый ярдәм күрсәтү

КУЭ субъектларына консультацион һәм хокукый ярдәм эшмәкәрләргә Ашыгыч хокукый һәм консультацион ярдәм күрсәтү, шулай ук хокук саклау һәм контроль органнарының санкцияләnmәгән тикшерүләренә бәйлә шикаятләренә кабул итү аша гамәлгә ашырыла.

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый ярдәм Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты белән килештереп, Чаллы шәһәре һәм

«Кама арьягы» төбәге Сәүдә-сәнәгать палатасы, «Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы» ДБУ, ТР кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе, АСР эшкуарлар советы белән килештереп гамәлгә ашырыла.:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый мәгълүмат бирү;

2) Татарстан Республикасы кече һәм урта эшкуарлык субъектларын хокукый яклауга бәйле мәсьәләләр буенча махсуслаштырылган әдәбият бастырып чыгару;

3) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый ярдәм күрсәтү өчен конкурс нигезендә оешмаларны, индивидуаль эшкуарларны, адвокатларны жәлеп итү;

4) хокукый ярдәм буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

2. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәме Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты, Алабуга муниципаль районы жир-мөлкәт палатасы, Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы белән килештереп, Яр Чаллы шәһәре һәм «Кама арьягы» төбәге Сәүдә-сәнәгать палатасы, «Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы» ДБУ, Ассоциация белән килештереп гамәлгә ашырыла. ТР кече һәм урта бизнес предприятиеләре, ТР Инвестицион үсеш агентлыгы:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына үз эшчәнлекләренә төрле мәсьәләләр буенча консультацияләр бирү;

2) консультация ярдәме буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

5. Эшкуарлык эшчәнлеген пропагандалау, популярлаштыру, мәгълүмати ярдәм күрсәтү.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын төзүче оешмаларга мәгълүмати ярдәм авыл жирлегә башкарма комитеты, АСР Башкарма комитеты (киләшү буенча), жир-мөлкәт Палатасы (киләшү буенча), Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (киләшү буенча) тарафыннан шәһәрнең сәүдә-сәнәгать палатасы вәкиллеге белән берлектә гамәлгә ашырылачак. Яр Чаллы һәм «Кама арьягы» төбәге (киләшү буенча), «Алабуга шәһәре бизнес-инкубаторы» ДБУ (киләшү буенча), Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы (киләшү буенча) һәм башка оешмалар тарафыннан:

1) кече һәм урта эшкуарлык проблемаларын яктыртуда махсуслашкан вакытлы басмалар чыгаруны оештыру һәм аларга ярдәм итү, аларны куллану тәртибе турында федераль, региональ һәм муниципаль норматив хокукый актлар бастырып чыгару;

2) кече һәм урта эшкуарлык субъектларын мәгълүмат белән тәмин итүгә юнәлдерелгән башка чаралар;

3) Алабуга муниципаль районының рәсми сайтының интернет-ресурсыннан файдалану.

6. Реклама-күргәзмә эшчәнлегә

Әлеге чаралар блогы КУЭ субъектларының конкурентлык сәләтен арттыруга, шул исәптән КУЭ субъектлары продукциясен алга этәргә юнәлдерелгән.:

- ярминкәләрдә, конгрессларда, күргәзмәләрдә һәм форумнарда катнашу.

Күрсәтелгән чаралар йомгаклары буенча:

-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының күргәзмә-ярминкә эшчәнлегендә катнашуына һәм төбәкара багланышларны үстерүгә ярдәм итәргә.

7. Өстенлекле юнәлешләргә ярдәм

Программада КУЭ субъектларына түбәндәге юнәлешләр буенча ярдәм күрсәтү карала:

- 1) авыл хужалыгы;
- 2) социаль өлкә (туризм, халыкка көнкүреш һәм социаль хезмәт күрсәтүләр);
- 3) халык сәнгать кәсепләре һәм һөнәрләре.

7.1. Халык сәнгать кәсепләре, декоратив-гамәли сәнгать һәм һөнәрчелек өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм

Халык сәнгать һөнәрләре һәм һөнәрләре өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга ярдәм күрсәтү авыл жирлегә башкарма комитеты, АСР Башкарма комитеты (киләшү буенча), Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (киләшү буенча) белән килештереп, Алабуга муниципаль районы белән килештереп гамәлгә ашырыла. дәүләт тарих-архитектура һәм сәнгать музей-тыюлыгы, Чаллы шәһәре һәм «Кама аръягы» төбәге Сәүдә-сәнгать палатасы вәкиллеге, «Алабуга шәһәре бизнес-инкубаторы» ДБУ, ТР кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе һәм ТР Икътисад министрлыгы:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан халыкның сәнгать кәсепләрен, декоратив-гамәли сәнгәтен һәм һөнәрләрен торгызу һәм үстерү өчен уңай шартлар тудыру;

2) сәнгатьнең декоратив-гамәли төрләре һәм һөнәрләр буенча мастер-класслар үткәреп остаханәләренә үстерү;

4) халык сәнгать кәсепләре, декоратив-гамәли сәнгать һәм һөнәрчелек өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына бизнес-проектларны гамәлгә ашыруга субсидияләр бирү;

5) халык сәнгать кәсепләре һәм һөнәрләре өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектлары күргәзмәләрендә катнашу;

б) халык сэнгатъ кәсепләре һәм һөнәрләре өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

Әлеге чаралар муниципалитетның халык кәсепләрен яңартуга һәм модернизацияләүгә, сувенир продукциясен таратуга, яна кече һәм урта предприятиеләр булдыруга, эш урыннары санын арттыруга ярдәм итәчәк.

7.2. Авыл хужалыгы эшчәнлегә өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм

Авыл хужалыгы житештерүе өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү авыл жирлегә башкарма комитеты, АСР Башкарма комитеты (киләшү буенча), Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (киләшү буенча) тарафыннан Яр Чаллы шәһәре һәм «Кама арьягы» төбәге Сәүдә-сәнәгать палатасы, «Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы» ДБУ, Ассоциация вәкиллеге белән берлектә гамәлгә ашырыла. «авыл хужалыгын үстерү турында» 29.12.2006 № 264-ФЗ Федераль законда билгеләнгән таләпләр нигезендә Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы һәм башка оешмалар тарафыннан, :

1) матди-техник базаны, житештерү һәм социаль инфраструктураны үстерү һәм ныгыту, вак товар житештерүнең нәтижәләгән һәм керемләгән арттыру өчен шартлар булдыруга юнәлдерелгән субсидияләр, кредитлар, инвестиция тәэмин ителеше алуга ярдәм итү;

2) төзелмәләре, корылмаларны, торак булмаган биналарны, жиһазларны, машиналарны, транспорт чараларын законнарда билгеләнгән тәртиптә түләүле нигездә яисә ташламалы шартларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларына тапшыру һәм (яисә) файдалану;

3) муниципаль берәмлек территориясендә авыл хужалыгы продукциясен сату һәм түләүсез нигездә сәүдә урыннары бирү өчен авыл хужалыгы ярминкәләре оештыру.

4) авыл хужалыгы продукциясен сату өчен базарларда сәүдә урыннары алуда эшкуарларга ярдәм итү;

5) авыл хужалыгы продукциясен түләүсез нигездә сату өчен товарлар урнаштыру өчен жир кишәрлекләре бүлеп бирү;

6) Татарстан Республикасы агросәнәгать паркында жирле товар житештерүчеләрнең авыл хужалыгы продукциясе продукциясен урнаштыруына ярдәм итү;

б) халык сэнгатъ кәсепләре һәм һөнәрләре өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

Әлеге чараларны үтәү нәтижәсендә авыл хужалыгы продукциясен сату күләменең артуы көтелә. Халык сыйфатлы һәм яна продукцияне түбәнрәк

бәяләрдән алачак, чыгарыла торган продукция ассортименты киңәйтеләчәк, эш урыннары саны һәм бюджетка салым керемнәре күләме артачак.

7.3. Социаль эшқуарлыкны үстерү өлкәсендә кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итү (туризм, халыкка көнкүреш һәм социаль хезмәтләр күрсәтү)

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына законнар таләпләре нигезендә ярдәм күрсәтү авыл җирлеге башкарма комитеты, АСР Башкарма комитеты (киләшү буенча), Алабуга муниципаль районы эшқуарлар советы (киләшү буенча) тарафыннан «Алабуга шәһәре Бизнес-инкубаторы» ДБУ, Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре Ассоциациясе, Татарстан Республикасы Икътисад министрлығы һәм башка оешмалар белән берлектә гамәлгә ашырыла. рәвешендә:

- 1) конкурентлык мохите булдыру;
- 2) башка чараларны гамәлгә ашыру.

Бу авыл туризмы өлкәсендә халыкка күрсәтелә торган хезмәтләр, көнкүреш хезмәтләре исемлеген киңәйтәргә, шулай ук күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын күтәрәргә мөмкинлек бирәчәк.

Әлеге чаралар КУЭның яна субъектларын булдырырга, яңа эш урыннары булдырырга, бюджетка салым кертемнәрен арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Программа чаралары исемлеге 1 нче кушымтада китерелгән.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Финанс, матди-техник, табигать, хезмәт ресурсларына ихтыяж һәм аларны каплау чыганаclarы кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүнең сайланган юнәлешләре нигезендә билгеләнгән.

Программаны ресурслар белән тәмин итүне авыл җирлеге бюджеты акчалары тәшкил итә.

Бюджет чыганаclarына Чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл җирлеге бюджетында каралган акчалар, шулай ук кече һәм урта эшқуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга Россия Федерациясе бюджетыннан конкурс нигезендә бүлеп бирелә торган акчалар керә (конкрет суммаларны күрсәтмичә мөмкин булган акча чыганагы буларак фаразлана).

1 нче Таблица

Финанслау чыганаclarы	Гомуми сумма, мең сум	Шул исәптән еллар буенча									
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Федераль бюджет	-		-	-	-	-	-				
Федераль бюджет											

авыл жирлеге	9,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
бюджеттан тыш чыганақлар											
ТМП чаралары											
Барлығы:	9,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү-төрле дәрәжәдәге идарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган һәм программаны эшләтеп жиберүне, эш барышын тикшереп торуну һәм анализлауны, кирәк булганда программаны төзәтүне, гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижеләрен анализлауны һәм бәяләүне тәэмин итәргә тиешле координацияләнган гамәлләр жыелмасы ул.

Программа төп юнәлешләр нигезендә чаралар үткәрү юлы белән гамәлгә ашырыла. Программаны үтәүче чараларны вакытында һәм тулысынча үтәү өчен жаваплы.

Программаны гамәлгә ашыруны Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты (киләшү буенча) һәм Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (киләшү буенча) кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүче инфраструктура оешмалары һәм барлык кызыксынган яқлар вәкилләре белән берлектә координацияли.

Программаны гамәлгә ашыру һәр чараны мониторинглауны һәм аның үтәлеше дәрәжәсенә программаның үзара бәйлә башка чараларына йогынтысын бәяләүне күздә тотта.

Программаны гамәлгә ашыру барышын ел саен анализлау нигезендә аны актуальләштерүнең үзгәрү сәбәпләре булырга мөмкин:

- яңа чаралар кергү кирәклегә турында Карар кабул итү яисә актуальлеген югалткан чараларны төшереп калдыру;

- узган чорда территориянең социаль-икътисадый үсеше йомгақларыннан чыгып, индикаторларның һәм күрсәткечләрнең планлы күрсәткечләрән янадан карау.

Программаны гамәлгә ашыру, тиешле боерык бирү документларын эзерләү һәм кабул итү белән оператив идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыру Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты ведомствосына карый (киләшү буенча). Программаны гамәлгә ашыру барышы турында еллык аналитик мәгълүмат төзү, шулай ук тиешле төзәтмәләр кергү буенча тәкъдимнәр эзерләү шулай ук Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты карамагына керә.

Башкаручылар хисап чорыннан соң килә торган айның 25 нче числосына кадәр квартал саен Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына муниципаль программаны эзерләү һәм гамәлгә ашыру, шулай ук

финанс чараларыннан файдалануның нәтижелелеге турында статистик, белешмә һәм аналитик мәгълүмат жиберәләр.

Программаны гамәлгә ашыру эшләренең барышы һәм финанс чараларыннан файдалануның нәтижелелеге турында ел саен, хисап чорыннан соң килүче елның 1 мартына кадәр, Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына мәгълүмат.

5. Программаның социаль-икътисадый һәм экологик нәтижелелеген бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2019 - 2027 елларга тупланма йомгак белән түбәндәге күрсәткечләргә ирешү күздә тотыла:

- тулаем алганда кече һәм урта предприятиеләр санын арттыру;
- Уфада эшләүче халык санын арттыру кече һәм урта эшмәкәрлектә;
- шәхси эшмәкәрләр санын арттыру;
- кече һәм урта эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең уртача айлык хезмәт хақы дәрәжәсен арттыру;
- авыл жирлегә бюджетында эшкуарлык субъектларыннан салымнар һәм башка түләүләрнең чагыштырма күләмен арттыру.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка киләчәк социаль һәм икътисадый нәтижеләр Алабуга муниципаль районының Мурзиха авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсешенә уңай йогынты ясаычак.

Бюджет акчаларын тотуның нәтижелелеген бәяләү программаның максатчан индикаторларын һәм күрсәткечләрен куллану нигезендә үткәреләчәк. Нәтижелелек дигәндә программаны гамәлгә ашыру исәбенә планлаштырылган күрсәткечкә ирешү дәрәжәсе аңлатыла, ул күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятен аларның пландагы күрсәткечләре белән чагыштыру юлы белән үлчәнә.

Программа чараларын гамәлгә ашыру тискәре экологик нәтижеләргә китермәячәк.

«2019-2026 елларга Алабуга муниципаль районының «Мурзиха авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү» программасының максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм программа чаралары буенча финанслау

Төп чараларның исеме	Башкаручы	Төп чараларның үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторның кыйммәтләре										Финанслау чыганаclarы	Финанслау, мең сумнарда							
				2019 ел	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2019 ел		2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
<p>Максат исеме: Алабуга муниципаль районының икътисадый һәм социаль бурычларын хәл итүгә кече һәм урта эшкуарлыкның өлешен арттыру нигезендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларының тотрыклы эшләве һәм үсеше өчен шартлар тудыру.</p>																						
1. Эшмәкәрлекне үстерү өчен уңайлы мохитне өйрәнү һәм формалаштыру.																						
АСР предприятиеләре тарафыннан чыгарыла торган продукция һәм күрсәтелә торган хезмәтләр буенча мәгълүмати база булдыру	Перспективалы социаль-икътисадый үсеш палатасы(киләшү буенча)	2019-2027 еллар	Чыгарыла торган продукция төрләре буенча уздырылган запрослар саны	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Кадрлар әзерләү, яңадан әзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм																						
- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмати материаллар эшләү һәм әзерләү;	Авыл жирлеге башкарма комитеты АСР Башкарма комитеты(киләшү буенча), эшкуарлар советы (киләшү буенча) Перспективалы социаль-икътисадый үсеш палатасы(киләшү буенча)	2019-2027 еллар	Бизнес алып баруның актуаль мәсьәләләре буенча чыгарылган мәгълүмати-методик материаллар саны,	1	2	3	3	5	5	5	5	5	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
4. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация һәм хокукый ярдәм күрсәтү																						

Эшқуарлық эшчәнлеге нигезлэре буенча индивидуаль консультациялар уздыру	Авыл жирлеге башкарма комитеты Перспективалы социаль-икътисадый үсеш палатасы(килешү буенча)	2019-2027 еллар	Ярдэм күрсәтелгән кече һәм урта эшқуарлық субъектлары саны,	1	9	11	11	10	8	3	4	4		Финанс ауда н баш ка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Бурыч исеме: өстенлекле юнәлешлэргэ ярдэм итү																							
Товарлар, эшлэр һәм хезмэт күрсәтүлэр сату базарын киңәйтү максатларында жирлекнең кече һәм урта эшқуарлық субъектларын күргәзмәләрдә һәм ярминкәләрдә катнашуга жәлеп итү	Мурзиха авыл жирлеге башкарма комитеты	2019-2027 еллар	Ярдэм күрсәтелгән кече һәм урта эшқуарлық субъектлары саны,	1	1	1	1	1	1	1	1	1		Финанс ауда н баш ка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
КУЭ субъектларына ярдэм итү мәсьәләләре буенча киңәшмәләр оештыру	Авыл жирлеге башкарма комитеты Авыл хужалыгы идарәсе (килешү буенча)	2019-2027 еллар	Уздырылган киңәшмәләр саны, бердәм дәүләт	2	2	2	2	2	2	2	2	2		Финанс ауда н баш ка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Дәүләт ярдәме программаларында катнашу өчен КУЭ һәм шәхси ярдәмче хужалык субъектларын жәлеп итү	Авыл жирлеге башкарма комитеты Авыл хужалыгы идарәсе (килешү буенча)	2019-2027 еллар	Ярдэм күрсәтелгән кече һәм урта эшқуарлық субъектлары саны,	2	2	2	2	3	3	4	4	4		Финанс ауда н баш ка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Халыкның якланмаган катламнарына, эшсезләргә бизнес алып баруның перспективалылыгы турында мәгълүмат биру буенча эш алып бару	Мурзиха авыл жирлеге башкарма комитеты	2019-2027 еллар	Ярдэм алучылар саны, бердәмлек	2	2	2	2	3	3	4	4	6		Финанс ауда н баш ка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Нибары															1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
Шул исәптән:																							
Федераль бюджет																							
республика бюджеты																							
СП бюджеты															1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
бюджеттан тыш чыганаclar																							
СМП акчалары исәбеннән																							